

Ik heb er een tijd over nagedacht om het volgende verhaal te schrijven. Door sommigen werd ik benaderd of ik iets van deze crash wist. Het is lang geleden, maar het toeval hielp mij een beetje.

Ik kwam er namelijk achter dat ik reeds sinds lange tijd op een woonboot woon waar dit zich zeer dichtbij heeft afgespeeld.

Ik ging eens informeren bij mensen in de buurt of zij zich er nog iets van konden herinneren. Samen met de verhalen van hen en wat ik al wist, had ik al een aardig idee wat er was gebeurd. Maar gezien de trieste afloop van het geheel zag ik er toch van af om het op papier te zetten. Ik dacht dan aan de nabestaanden van de omgekomen vlieger Adjudant Onderofficier Vlieger (AOOV) A.J. (Toon) van Dun.

Via Facebook ben ik onlangs toevallig met de zoon van Toon, genaamd Ton van Dun, in contact gekomen. Na dit contact hebben wij bij mij thuis een ontmoeting gehad. Hij heeft mij voorzien van veel documenten en liet mij weten dat hij er geen bezwaar tegen had dat ik een verhaal zou plaatsen. De gegevens van Ton bevatten veel technische informatie, alsmede die van diverse getuigen. Ik begeef me echter niet op het gebied van de techniek, de vlieg omstandigheden en mogelijke oorzaak van het ongeluk. Daar voor mis ik de nodige kennis.

Berichten uit de media van die tijd hebben velen al gelezen en plaats ik, omdat zij misschien meer duidelijkheid verschaffen, daarom wel.

HET VERHAAL

Op 4 mei 1964 begon een drie koppige bemanning aan een oefenvlucht met de Augusta Bell 223. De bemanning bestond uit de vlieger/leerling LTZ1 van Vlijmen, vlieger/instructeur AOOV van Dun en boordwerktuigkundige (mecano) Vliegtuigmaker 1 Steman.

LTZ van Vlijmen beschikte over ruime ervaring op vaste vleugel vliegtuigen. Het was zijn vierde famliarisatie vlucht op dit type.

AOOV van Dun had, hij vloog vanaf 1943, uiteraard ook heel veel ervaring op andere types. Ook vloog hij al geruime tijd op de Bell.

De vliegervaring van Toon Steman in die tijd weet ik niet. Hij is later een goede vriend van mij geworden en wij hebben samen zelfs nog op de Orion gevlogen. Hij heeft over dit voorval nooit met mij gesproken.

DE VLUCHT

Zij vlogen diverse circuits en autorotaties in verschillende configuraties. Tijdens de laatste nadering viel na een vreemd geluid en een doffe plof het vermogen van de motor weg. Ze zaten toen op drie á vierhonderd voet. Ze hadden een noordelijke koers, ongeveer gelijk aan

de Oude Rijn waaraan zij soms evenwijdig en soms boven vlogen, met een snelheid van 70 knopen. De besturing werd direct over genomen door de instructeur. Deze wist een aantal huizen, een vuilnisbelt en enkele woonboten te ontwijken. Maar hij kon, misschien ook mede daardoor, niet voorkomen dat de helikopter met hoge daalsnelheid het water raakte en werd vernield.

Men vermoedde dat zowel de lage snelheid als de geringe hoogte een geslaagde autorotatie (noodlanding) onmogelijk hadden gemaakt. Ook verklaarden meerdere ooggetuigen dat de hoofd rotor zeer langzaam draaide of zelfs nagenoeg stil stond. Eveneens is de toen harde wind misschien van invloed geweest.

De impact werd door verschillende mensen waargenomen. Enkelen van hen kwamen direct in actie. Drie bewoners van de woonboten sprongen te water om de mannen te helpen. Zij wisten van Vlijmen en Steman te redden. Helaas kwam Toon van Dun om het leven. Ik plaats hier na, zoals ik al zei, enkele verhalen van de redders uit de media van toen. Ook voeg ik wat foto's toe.

De bewuste Augusta Bell

Wrakstukken 223

Drie redders halen met moeite twee personen uit wrakstukken

Onderzoek

de toestand van luitenant ter zee Vlijmen, die een dijbeen heeft gebroken, was vanochtend redelijk goed en die van vliegtuigmaker Steman zonder meer goed. Het stoffelijk overblijfsel van adjudant Van Dun zal vrijdagochtend in Katwijk aan den Rijn ter aarde worden besteld na een uitvaartdienst om tien uur in de parochiekerk.

De drie koene redders. Van links naar rechts, tweede luitenant Timmermans (25), huisvrouw B. van der Berg-Klazinga (23) en pottenbakker J. van der Werf (33).

(Foto LD/Holvast)

Door snel ingrijpen van drie bewoners van de woonarkhaven 'de Krom', welke ternauwernood aan een ramp ontsnapte, konden de twee andere inzettende gevond, maar levend uit de vele prakstukken worden gehaald. Luitenant ter zee der eerste klasse R. van Vlijmen werd naar het Academisch Ziekenhuis in Leiden vervoerd, terwijl de vliegtuigmaker der eerste klasse P. A. J. Stenan in de ziekenboeg van het marinievlieghamp „Valkenburg" werd opgenomen.

Pruttelen

„Ik hoorde een motor pruttelen als van een auto, die zonder benzine komt te staan. En meteen daarop die verschrikkelijke klap op het water”, vertelde de 25-jarige tweede luitenant D. P. H. Timmermans, sportinstructeur, die daar woont. Hij keek uit het raam en bedacht zich

geen moment. Meteen dook hij van zijn woestoot en koud water in. Twee andere bewoners van schepen deden hetzelfde: mevrouw B. van der Berg-Klazinga (23) en de 33-jarige pottenbakker J. van der Werf. Mevrouw Van der Berg zwom vliegtuigmaker Steman te hulp, die bijna midden in de rivier nog vastgebonden in zijn stoel rondreed. Intussen ontfermden de heren Timmermans en Van der Werf zich over luitenant ter ze Vijlmen, die — eveneens vastgebonden in een stoel — onder een van de rotorbladen klem zat. Terwijl luitenant Timmermans het blad opdekte, trok de heer Van der Werf de officier weg. Met vereende krachten werden de gewonden op het droge gebracht, waar hun wat cognac werd gegeven. De koene reders konden helaas niet goed wijs worden uit het gestamel van de mannen, die zij uit het water hadden opgevist. Zij dachten, dat er niemand in de wrakstukken was achtergebleven. Hun teleurstelling was groot en bitter, toen een klein half uurtje later bleek, dat adjudant-vlieger Van Dun nog tussen de wrakstukken van door nog verdrinking om het leven was gekomen. Hij weet echt niet meer, hoe het allemaal precies is gegaan. Het ging zo snel. Ik zag een man drijven en ik moest er naartoe. Later heb ik mijn broek en sloffen hier ergens teruggevonden", vertelde mevrouw Van der Berg ons.

Men verzekerde ons van Marine-
zijde, dat het gepruttel, dat een van

de ooggetuigen heeft gehoord niet van de motor afkomstig kan zijn geweest, dat het toestel, dat is uitgerust met één hoofdrotor en één staartrotor, straal aandrijving heeft en geen geluid maakt als de motor

Het verhaal van de redders